

Az acélgyártásról

A világban a rend és a rendezetlenség (káosz) harcát látjuk, sőt veszünk is benne részt. Sokaknak még az is kérdés, melyik az alapértelmezett, az elsődleges, a rend vagy a rendezetlenség? Különös képesség kell sokszor, hogy a kettőt felismerjük vagy megkülönböztessük. Egy kedves világi mondás szerint a zsenik átlátnak a káoszon. Ezzel többnyire arra utalnak, hogy az általuk rendezettnek ítélt helyzetek a közönséges halandónak átláthatatlan rendetlenség csupán. De ez nem csak vicc, valóban megfelelő látásmód kell ahhoz sokszor, hogy felismerjük a rendet.

Zseniknek adatik meg ez a sajátosság? Az emberiség történelme kitermelt már zseniális felforgató gonosztevőket, akik igen leleményesen bontották a rendet. Persze, szerencsénkre az ellenkezőjére is rengeteg a példa. Sőt, ha ők nem lennének túlsúlyban, azt hiszem, már nem írogatnék ilyesmiket.

Az acélgyártás jutott eszembe. A közönséges vas és az acél között a rendezettség, a kristályosodás természetében vannak olyan különbségek, amelyek miatt szinte nem is találunk rokonságot a két fém között. Mindez csupán a „szennyezőanyagokon” és a kristályrács felépülésén múlik. Többszöri hevítéssel nem csak megolvasztják, formálják a vasat, de kiégetik belőle a szennyezőanyagokat, hogy ne gyengítse azt. Az „edzés” során pedig kialakítják azt a kristályszerkezetet, amitől ellenállóbb, rugalmasabb és sokkal erősebb lesz, mint a rideg, törékeny nyersvas. Sőt, bizonyos „nemesítő” komponensekkel olyan ötvözetek állíthatók elő, amelyek további értékes tulajdonságokkal javítják fel az acélt.

Vajon a rend vagy a rendezetlenség az alapértelmezett a világban? A vízben oldott ásványi sók az oldat látszólagos rendezetlenségéhez képest, beszáradva, különleges kristályokat hoznak létre. De ez mondható el az olvasztásról is. Ha hőt közlünk az olvadákony anyagokkal, kristályrácsaik felbomlanak, rendezetlenné válnak, képlékenyek, folyékonyak lesznek. De ha lehűlnek, „emlékeznek” a rendre és szépen visszarendeződnek. A hideg üvegre lecsapódó vízpárából rajzolódnak ki szabálytalanságukban is rendezett jégvirágok, mintha valami láthatatlan kéz formálná meg őket. A sivatagokban vagy a part menti sekély vízben is szabályos hullámosságot látunk a homokban, ami a szél vagy a víz szeszélyes és „véletlenszerű” játékának szüleménye. Számomra a természet milliónyi csodáinak egyik ékessége, mikor szerencsés kézzel ütnek kalapáccsal egy szürke köre és belsejéből csodálatos kristályok bukkannak elő.

A földi környezetben az ember maga az egyik legnagyobb káoszkeltő, rendbontó. Ahova lép, megtörik a harmónia, felkavarodik minden. Ahogy távozik, visszaáll a rend. Csernobil szörnyű atomkatasztrófája környezetéből élethetetlen sivatagot teremtett, ahova embernek belépni szinte percek alatt pusztulást okoz, jóllehet ennek szemmel semmi okát nem látjuk. El is kerüli ezt a világot a bajkeverő, de kénytelen szembesülni azzal, hogy a számára élethetlenné tett környezetben, nem hogy élet van, de olyan szinten visszatért a biológiai sokféleség, ami szinte bosszantja a kutatókat, mert látják a természet fellélegzését az ember távozásával. A tudomány szerint ott lehetetlen a normális élet, de valahogy az élővilág erről nem tud és boldogan regenerálódik az ember eltűnésével.

„Az acélt megedzik” mondják, mikor valaki komoly megpróbáltatások sorozatán megy át, melyekből nemesedve bukkan föl újra és újra. Az élet viszontagságainak olvasztókohójában jó vagy nem annyira jó kristályrácsunk felbomlik, a szennyező anyagok kiégnek, majd újrendeződünk jobb tulajdonságokkal feljavítva és a rosszakat kiégetve.

De mi van azokkal, akik a tűzben elégnek inkább, minthogy a hitvány alkotórészeiket kiizzadnák? Itt dől el sok dolog, hogy alázattal fogadjuk a „nemesítést” vagy kevélykedve visszautasítjuk. Ezen múlik, hogy az életben a rossz csapások nemesítenek, jobbra tesznek vagy még megátalkodottabbá.

Visszatérve a rend és a káosz felismeréséhez, mihez van érzékünk, nyitottságunk? Isten útvezetésével vagy a gonosz segítségével látjuk és melyik rendet a világban? A jótettek az égből, a földön és a pokolban is elnyerik méltó jutalmukat. Ha felismertük, hogy az égi elismerés a lényeges, akkor annak cselekszünk. Ha a világ véleménye fontos nekünk, akkor oda igazodunk és ha a pokol szurkolótáborát kívánjuk örvendeztetni, akkor oda jutunk. Mindegyik szféra a maga rendje szerint jutalmaz, büntet. Ezért is mondjuk néha, hogy jótetteink elnyerték méltó büntetésüket, mikor a gonosz bosszút áll értük.

Hogy lehet, milyen észjárással a gonosz kedvére tenni? Ha valaki azt a rendet látja az életben, mikor a jókat, jótetteket kritizálják, lenézik, becsmérlik, mocskolják, könnyen juthatnak erre: íme, látnivalóan nincs igazság a világban! Ilyenkor jöhet a következtetés, ha jutalmat nem érdemelhetnek ki, akkor magukat jutalmazták, ha maguk kedvére tesznek. Ha megítélik a jókat, gonoszokat egyaránt, akkor ennyivel előbbre vannak, ha bűneik révén igyekeznek gyarapodni. Hát, ez is egy látszólagos és megtévesztő rend a világban, mint ahogy sok más elmeháborodott teória hivatkozik a maga rendjére, igazságára.

Ám, aki rátalál az igazi rendre, annak jutalma a valódi béke és ki is tart benne figyelmesen, miként, aki az aszfaltos útra téved, nem kívánczik vissza a göröngyökre.

Templomlépcső, 2023. február